

Bare de trommene som var innviet av en noaidi, var helt pålitelige, fortalte Muska til von Düben. En gang fantes en tromme i hvert telt, eller i hver gamme blant samene i nord, kunne han berette.

Muska holdt trommen sin foran seg, viste den til von Düben. Og hva skjedde. Von Düben dro trommen ut at noaidiens hender, stilte seg så nær bålet, så han kunne se den bedre.

Det var altså nesten kvadratisk i formen, omkring 20 ganger 25 sentimeter stor og på den var det malt figurer i en farge framstilt av orbark og spytt.

I en tidligere samtale hadde Muska fortalt von Düben om en tromme hans familie en gang hadde eid.

På den var det malt dyr som reinsdyr og elg, fisker og fugler, samt ur-slangen.

Ut av teksten om Muska og von Düben går det ikke klart fram om den trommen som Muska viste von Düben var slektens tromme, eller en tromme som Muska selv hadde lagd eller skaffet seg.

På denne trommen som von Düben holt i hendene sine var det også flere merkelige figurer å se på skinnet. En av dem holdt noe som lignet store skovler i hendene, Professoren ble fylt av vitelyst og spurte hva dette betydde.

Muska forklarte at figuren med skolene var "Bioggolmai, vindens gud".

Den andre figuren var "Horagalles, tordenguden" (en lapsk motsvarighet til åskguden Tor).

De andre var "Tjatje-olmak, dvs. Vannmannen, som holder til i fosser og sjøer".

Med trommens hjelp hadde Muska mange ganger, som nå nettopp, trengt ned i "Jabmiaimo (dødsriket) og hadde fått vite hemmeligheter av Jabmek, de døde".

Men også ånden (Ailo forteller ikke det navnet) hadde siden Muska var ung hjulpet ham med å komme ned i Jabmiaimo.

Det var denne store ånden som en gang hadde gjort Muska til noaidi.

Denne ånden kommer på besøk i stillheten, som her i de dype skogene rundt Lekvattnet, og kommer i skikkelse av en ung, vakker samegutt, men han kan også komme som "Saivo-Gadze, et trolldyr".

Den tjenende ånden (en annen ånd som Ailo ikke vil nevne med sitt navn) opptrer enten som en gammel same eller en ung samejente, hård som flint i kjøttet og umulig å ligge med, "en samisk skogsfru"?

Musk fortalte også at han hadde sett trommer der nytteformål var tegnet på skinnet, som

reinsleder, fangstsakser, buer, fisker, fiskegarn, båter og andre gjenstander.

Muska tilhørte nord-samene. Han fortalt at "Peive", solen i den tradisjonen ble malt på trommene som en nærmest en sirkelrund skive med utgående rette stråler. Og at solen på trommene iblant sør-samene manglet dette stråleknippet.

Muska fortalte også at det fra begynnelsen hadde vært en tromme i hvert telt eller i hver gamme. Men alle de som hadde tromme hadde ikke hatt evnen å trenge bakenom det som binder sinnet.

Bare de trommene som er innviet av noaidiene er helt pålitelige.

von Düben har ikke selv noen gang skrevet om møtet med noaidien Muska.

Opplysningene som er formidlet her er hentet fra et flertall private brev som Charlotta von Düben sendte til fortrolige venninner i Svenska Sällskapet for antropologi og geografi.

Historien finnes i sin helhet å lese i boken

Värmländsk mystik,

skrevet av L.M Widéen

Press förlag, Karlstad 1982

ISBN 91-7400-133-7

Takk til Gunilla K, som fant frem til boken.

Ailo Gaup